

EAPC - Aprofundim en matèria de contractació del sector públic

La importància de precisar el codi CPV

21-02-2023

I. Què és el CPV?

El vocabulari comú de contractes públics (CPV) és un sistema d'identificació i categorització de totes les activitats econòmiques que són susceptibles de ser contractades mitjançant una licitació a la Unió Europea. Amb aquest codi es fixa un sistema de classificació únic dels contractes públics, amb la finalitat d'unificar les referències que utilitzen els òrgans de contractació a l'hora de descriure l'objecte dels contractes. Aquesta nomenclatura és una llista tancada que va ser aprovada pel Reglament CE 2195/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de novembre de 2002, modificat posteriorment pel Reglament CE 213/2008 de la Comissió, de 28 de novembre de 2007.

La funció principal del CPV és poder identificar licitacions i adjudicacions a qualsevol país de la Unió Europea sense necessitat de traduccions que, de vegades, poden resultar imprecises i induir a errors.

II. Estructura

El CPV està format per un vocabulari principal i un vocabulari suplementari.

El vocabulari principal es basa en una estructura arborescent de codis de fins a nou dígit, que corresponen a un enunciat que descriu els subministraments, les obres o els serveis objecte del contracte, i després es va ramificant en:

- Divisions, identificades pels dos primers dígit del codi (XX000000-Y).
- Grups, identificats pels tres primers dígit del codi (XXX00000-Y).
- Classes, identificades pels quatre primers dígit del codi (XXXX0000-Y).
- Categories, identificades pels cinc primers dígit del codi (XXXXX000-Y).

I cada vegada els tres últims dígit aporten més precisió dins de cada categoria.

El vocabulari suplementari es pot utilitzar per completar la descripció de l'objecte del contracte. El constitueix un codi alfanumèric, al qual correspon un enunciat que permet aportar més precisions sobre la naturalesa o la destinació específica del bé que s'adquirirà o la prestació que es demanarà.

III. Finalitat i efectes

L'article 2.4 de la LCSP estableix que per identificar les prestacions que són objecte dels contractes s'ha d'utilitzar la nomenclatura del CPV. Així mateix, a l'annex III de la mateixa Llei es detalla quin ha de ser el contingut que han de tenir els anuncis i hi consta la indicació del CPV.

El CPV permet a l'Administració o entitat pública convocant clarificar què necessita, de manera que determina amb precisió l'objecte contractual i permet a les empreses localitzar de manera àgil les licitacions que els interessin per presentar oferta.

Per tant, per complir la finalitat del CPV, les entitats adjudicatadores han de buscar, per a cada objecte contractual que licitin, el codi que respongui a les seves necessitats amb la màxima precisió possible, i fins i tot poden utilitzar més d'un codi en els formularis de publicació dels anuncis dels contractes públics si és necessari per precisar l'objecte.

En el [manual del vocabulari comú de contractes públics](#), que és un manual que no té valor jurídic però que s'ha de prendre en consideració a efectes interpretatius, la Unió Europea ha indicat que tots els poders adjudicadors han de buscar el codi que s'ajusti millor a l'adquisició o la prestació prevista. En algunes ocasions pot ser que el poder adjudicador pugui triar entre diversos codis. En aquest cas és important que se seleccioni un únic codi per al títol de l'anunci de licitació, el que encaixi de manera més exacta i específica amb l'objecte de la licitació. Si no es troba cap CPV que encaixi de manera exacta, s'ha de referir a la divisió, grup, classe o categoria que millor descriu la prestació prevista (utilitzant un codi més general, que es pot reconèixer fàcilment perquè té més zeros).

Això no significa que no es puguin utilitzar més codis. Com ja hem apuntat, es pot utilitzar més d'un codi als formularis normalitzats destinats a publicar els anuncis de contractes públics. Això serà necessari, per exemple, si no hi ha cap codi específic que sigui adequat. En aquests casos, però, el primer codi utilitzat s'ha de considerar el títol i, per tant, és una mica més general (amb més zeros al final) que els altres codis indicats.

És important destacar que en les licitacions en què l'objecte del contracte està dividit en diferents lots s'ha de tenir en compte que cada lot constitueix un objecte i necessita com a tal que cadascun dels objectes dels diferents lots quedi determinat mitjançant un codi CPV per complir la finalitat de la nomenclatura.

Per tant, en els supòsits en els quals la licitació tingui diversos lots amb objectes diferents, i que el codi CPV general o el títol no defineixi amb precisió tots i cadascun dels lots, si hi ha un codi CPV específic s'ha d'incloure per a cada un dels lots amb l'objectiu d'obtenir la màxima precisió possible i, consegüentment, la màxima concurrència.

IV. Conseqüències d'indicar un CPV erroni

Equivocar-nos en la determinació del CPV comporta que el procediment de contractació no compleixi els principis de publicitat i concurrència, i això té conseqüències. Vegem com s'han pronunciat els tribunals sobre aquest aspecte.

El Tribunal Administratiu Central de Recursos Contractuals (TACRC), a la [Resolució 670/2019](#), de 20 de juny, d'un recurs que es fonamenta en la determinació incorrecta del CPV al plec de clàusules estableix que:

“[...] és un error material i no ha de provocar la nul·litat de l'expedient, ja que afegir un nou CPV no modifica el contingut de la licitació ni la seva naturalesa, sinó que es considera com una millora i complement perquè les empreses puguin concórrer a la licitació. Això sí, en modificar el CPV s'ha d'ampliar (obrir de nou) el termini de presentació d'ofertes per poder donar cabuda a les possibles empreses que tinguin interès a presentar oferta i que no comptaven amb el CPV inicial.”

La Resolució conclou assenyalant que cal estimar el recurs respecte de l'ampliació de la descripció del codi CPV, així com ampliar el termini de presentació d'ofertes per poder garantir la participació de les empreses licitadores.

Per tant, en aquest supòsit el TACRC qualifica aquest error en el CPV com un error material, fet que no impedeix exigir l'ampliació del termini de presentació d'ofertes.

A la [Resolució 145/2018](#), de 9 de maig, del Tribunal Administratiu de Contractació Pública de la Comunitat de Madrid, el motiu del recurs és únic i es demana la nul·litat de ple dret de la convocatòria de la licitació en no haver-se consignat un codi CPV correcte respecte del lot 6 del contracte. En aquesta resolució, el Tribunal considera que:

"[...] quan hi hagi diversos lots amb diferents objectes, en un contracte en el qual el codi CPV general o el títol no defineixi amb precisió tots i cadascun dels lots, si hi hagués un codi específic s'hauria d'incloure amb l'objectiu d'assolir la màxima concurrència."

En aquest cas el Tribunal anul·la la convocatòria del lot 6 del contracte ja que considera que no es va establir correctament el codi CPV i que, en aquest cas, en no haver-hi un CPV específic que permeti identificar amb precisió l'objecte del lot, el més adequat hauria estat utilitzar els dos codis, un de genèric i un d'específic, que atorgarien la precisió requerida.

No identificar correctament el codi CPV pot comportar fins i tot una anul·lació de la licitació. Per evitar una retroacció de les actuacions o una possible anul·lació, a l'anunci de licitació i als plecs de condicions particulars sempre s'ha d'assenyalar, amb la màxima exactitud que es pugui, l'objecte i l'abast de les prestacions que es volen contractar, de manera que els operadors econòmics les puguin identificar correctament i puguin decidir si presenten les seves ofertes.

V. Aplicació del CPV en la determinació de la solvència tècnica i professional

El CPV també té un paper en l'acreditació de la solvència tècnica i professional. Concretament, en els contractes de subministraments i de serveis, els articles 89 i 90 de la LCSP estableixen, respectivament, que un dels mitjans per acreditar la solvència tècnica i professional és la relació dels **principals subministraments o serveis duts a terme de naturalesa igual o similar que els que constitueixen l'objecte del contracte**.

És habitual que als plecs s'assenyali com a mitjà per acreditar la solvència tècnica i professional aquesta relació de serveis o subministraments de naturalesa igual o similar que els que constitueixen l'objecte del contracte sense fer-hi cap més precisió. Per aquest fet, la LCSP diu que:

“Per determinar que un subministrament és de la mateixa o similar naturalesa que el que constitueix l'objecte del contracte, el plec de clàusules administratives particulars pot acudir, a més del CPV, a altres sistemes de classificació d'activitats o productes com el Codi normalitzat de productes i serveis de les Nacions Unides (UNSPSC), la Classificació central de productes (CPC) o

la Classificació nacional d'activitats econòmiques (CNAE), que en tot cas ha de garantir la competència efectiva per a l'adjudicació del contracte. **Si el plec no ho estableix, s'han de tenir en compte els tres primers dígits dels codis respectius del CPV."**

Aquest últim incís ha fet que a la pràctica es plantegin dubtes sobre quan s'ha d'aplicar aquesta mesura d'atendre els tres primers dígits del codi CPV del contracte per determinar si un subministrament o servei acreditat és d'igual naturalesa o similar que l'objecte del contracte, tal com estableixen els articles 89 i 90 de la LCSP.

Sobre aquest aspecte, els tribunals especialitzats en matèria de contractació han entès que aquesta pauta dels tres primers dígits no ha d'operar automàticament, i que si els treballs o subministraments objecte del contracte s'han detallat de manera precisa en els plecs i no susciten cap dubte en relació amb quines prestacions poden ser considerades iguals o similars a l'objecte del contracte, no és necessari recórrer als tres primers dígits del codi CPV.

A la [Resolució 47/2023](#), de 25 de gener, del Tribunal Català de Contractes del Sector Públic (TCCSP) s'exposa que:

"[...] doctrina reiterada dels tribunals de recursos, com ara la plasmada en les resolucions 112/2018 i 73/2018 del TACRC, la semblança o similitud no és identitat, de manera que les prestacions dels contractes comparats no s'han d'identificar completament, sinó que l'examen s'ha d'adreçar a determinar si entre les prestacions ja efectuades i les que són objecte de licitació hi ha el grau de semblança necessari per concloure que l'empresa que va dur a terme aquells treballs té prou capacitat tècnica per executar les prestacions del contracte licitat. En fi, la mesa de contractació ha de dur a terme l'examen de solvència d'acord amb aquells criteris, de manera que li correspon resoldre la suficiència o insuficiència de la documentació aportada per acreditar la solvència tècnica (articles 82 del RLACP i 22.1.a i b del Reial decret 817/2009, de 9 de maig, pel qual es desplega parcialment la LCSP)."

En aquest sentit, l'article 90.1.a de la LCSP, en referència al contracte de serveis, disposa que:

"Si el plec no ho estableix, s'han de tenir en compte els tres primers dígits dels codis respectius del CPV. Per tant, allò que diu la norma és que el primer és atènyer-se al que disposen els plecs, que en aquest cas són molt clars."

El TACRC, en el mateix sentit, a la [Resolució 1498/2019](#), de 19 de desembre, disposa que:

"La regla establerta al paràgraf segon de l'article 90.1.a té caràcter facultatiu, i s'estableix només per al cas que hi hagi dubtes o hi tinguin cabuda diversos tipus de treballs que puguin omplir el requisit concret d'experiència exigida. Doncs bé, atès que la norma citada faculta, i no imposa, a l'òrgan de contractació acudir a altres sistemes de classificació de serveis diferents del CPV per determinar que els treballs són d'igual naturalesa o similar que els de l'objecte del contracte, s'ha d'entendre que aquesta facultat s'estableix per (sic) i només s'ha d'utilitzar quan el grau de determinació dels treballs objecte del contracte ho requereixi, de manera que si la determinació d'aquests treballs s'ha dut a terme de manera genèrica o en termes amplis, és raonable que s'estableixi que es pugui acudir a altres sistemes de classificació de les activitats per identificar els treballs a què fa referència l'experiència exigida, de manera que, si no ho fa, s'apliqui la norma supletòria que estableix el precepte consistent a acudir als tres primers dígits dels codis respectius del CPV. Per contra, si els treballs objecte del contracte s'han determinat amb detall i precisió, de manera que no hi ha dubtes de quins serveis poden ser del mateix tipus o similar, i

l'òrgan de contractació no fa ús de la facultat que li atribueix el precepte citat per innecessària, és igualment innecessària la regla supletòria, cosa que la fa inaplicable, atès que només són del mateix tipus o naturalesa similar els treballs que coincideixin amb els descrits i determinats amb precisió als plecs.”

Com hem vist, tant el TCCSP com el TACRC, en relació amb el criteri supletori de la coincidència dels primers tres dígits del CPV, han manifestat que aquesta supletorietat és facultativa, de manera que només s'hi pot recórrer en el cas que en els plecs la determinació de l'objecte contractual sigui genèrica i inespecífica, però no quan l'objecte contractual sigui prou específic que no produeixi cap dubte respecte als treballs que s'han de considerar similars. Si no es fes així seria absurd, ja que admetria acreditacions de solvència menys específiques que el que es determina en l'objecte contractual.

Conclusions:

- En l'anunci de la licitació i en els plecs de clàusules sempre s'ha de descriure l'objecte i l'abast de les prestacions que es volen contractar amb la màxima exactitud possible i indicar el CPV amb la màxima precisió, de manera que les empreses puguin identificar correctament l'objecte i decidir si presenten l'oferta, i d'aquesta manera vetllar pels principis de publicitat i concurrència.
- Aquesta necessitat de precisió en la determinació del codi CPV es relaciona directament amb el principi de transparència, un dels objectius primordials de la LCSP, ja que qualsevol defecte substancial en la publicació de l'anunci equival a una manca de publicació total.
- Quan la licitació tingui diversos lots amb objectes diferents, i el codi CPV general o el títol no defineixi amb precisió els objectes contractuals de cadascun dels lots, si hi ha un codi CPV específic, aquest s'ha d'incloure per a cada lot amb l'objectiu d'assolir la màxima concurrència possible.
- Per identificar els treballs iguals o similars a l'objecte del contracte a què fa referència l'experiència exigida com a solvència tècnica i professional, s'ha d'aplicar la norma supletòria que estableixen els articles 89 i 90 de la LCSP, que consisteix a recórrer als tres primers dígits dels codis CPV respectius, només si els treballs objecte del contracte no s'han determinat amb detall i precisió en els plecs, i hi ha dubtes en relació amb quins serveis o subministraments poden ser del mateix tipus que l'objecte del contracte o similar.
- No sempre s'utilitzen correctament els codis CPV i moltes vegades s'assignen codis erronis o massa genèrics, amb les conseqüències que això pot comportar. Per ajudar en la tasca d'identificació de CPV, la Direcció General de Contractació Pública posa a l'abast de tothom, com a eina de treball, un cercador de codis CPV i una explicació per fer la selecció correcta del CPV al seu [portal de contractació](#).

Èlia Vilaseca Arquès

Responsable del programa temporal de seguiment de l'Estratègia catalana de millora de la compra pública